

SOSYAL-İŞ

Türkiye Sosyal Sigortalar, Eğitim, Büro, Ticaret, Kooperatif ve Güzel Sanatlar İşçileri Sendikası

EKİM - KASIM 2008

AYLIK YAYIN ORGANI

YIL: 42

SAYI: 2008/10-11

Krize karşı Ankara'da gerçekleştirilen mitingte 100 bin kişi tek ses olup haykırdı:

KRİZİN BEDELİNİ ÖDEMEMEYECEĞİZ!

DİSK ve KESK'in öncülüğünde gerçekleştirilen mitingde katılımcılar alana sığmadı...

Türkiye'nin dört bir yanından gelen işçi ve emekçiler, krize, yoksulluğa, işsizliğe, pahalılığa karşı mücadele, kardeşlik ve dayanışma şiarlarını yükseltti...

Reuters haber ajansı mitingi "Krize karşı yapılan dünyadaki ilk büyük eylem" olarak verdi...

Mitingde provokatif çatışmalar da yaşandı. Medya ise mitingin özünden çok çatışmalara yer verdi...

Eğitim-Sen Ankara 2 No.lu Şube Başkanı Tuğrul Çulfa miting öncesi geçirdiği kaza sonucu ağır yaralanarak hastaneye kaldırıldı...

DİSK ve KESK'in çağrısıyla 29 Kasım 2008 tarihinde "Krizin bedelini ödemeyeceğiz" mitingi için Türkiye'nin dört bir yanından gelen işçi ve emekçi yüz binler, Ankara Sıhhiye Meydanı'nda bir araya gelerek taleplerini haykırdı.

Sabahın ilk saatlerinde Hipodrom'da toplanmaya başlayan işçi ve emekçiler Sıhhiye Meydanı'na doğru sloganlarla yürüyüşe geçti.

Devamı 11'de

GÜNDEM

Ali CANCI
Genel Başkan

SAFLARI SIKLAŞTIRALIM

Kriz bir orman yangını gibi yayılıyor. Bir ülkede/bölgede yangın bitecek, soğutma çalışmaları (likid fonlama) yapılacak derken bir kozalak patlayıp (kredi borcu) uzak bir ülkeye/bölgeye düşüp orada yeni bir yangın başlatıyor. Böyle sayısız kozalak (kredi borcu) patlayıp her yönde uçuşunca yangını söndürmek son derece zorlaşıyor, imkansız hale geliyor. Yangın bütün yer küreyi sarıyor, küreselleşiyor.

DEVAMI 3'te

KURBAN BAYRAMINIZ KUTLU OLSUN...

HUKUK KÖŞESİ

S. Ayşegül DOĞAN
Sosyal-İş Danışman Avukatı

EKONOMİK KRİZ GEREKÇESİYLE İŞ AKDİNİN FESHİNDE, FESHE SON ÇARE OLARAK BAKILMASI GEREKLİLİĞİ

İçinde bulunduğumuz şu günlerde tüm etkileri ile yaşamış olduğumuz ekonomik kriz kavramının, çalışanlar bakımından akıllara getirdiği en önemli sorulardan biri de; İş akitlerinin feshinde 'ekonomik kriz' gerekçesinin nasıl bir neden oluşturacağıdır? Acaba, bu kavram hukuki anlamda haklı neden mi yoksa geçerli neden olarak mı görülecektir? Peki, ülkede var olan kriz nedeni ile işverenler hiçbir önlem alma yükümlülüğü olmaksızın işçi çıkarabilirler mi? Bu konuda işverenler açısından, iş akitlerinin feshine gitmeden önce alınması gereken önlemler nelerdir? Bütün bu sorulara cevap vermeden önce, konuya ışık tutması bakımından, iş akitlerinin feshinde haklı neden-geçerli neden ayrımını izah etmekte fayda vardır.

'Geçerli neden' kavramı iş hukukuna iş güvencesi ile girmiş yeni bir kavramdır. 'Haklı neden' kavramı ise, 4857 Sayılı Yasa'nın 25. maddesindeki nedenler için kullanılan bir kavram olup; bu nedenler bazı küçük değişikliklerle eski 1475 Sayılı Yasa'nın 17. maddesindeki nedenlerdir. Yani haklı neden kavramının kökeni yeni değildir. Çoğu zaman bu iki kavram birbirine karıştırılmaktadır. Ancak, her ikisi de fesih nedeni olmakla birlikte, iş hukukundaki anlam ve sonuçları farklıdır. Geçerli neden kavramının kaynağı 4857 Sayılı İş Kanunu'nun 18. maddesidir. İşveren açısından haklı neden kavramının kaynağı ise 25. maddedir. Geçerli sebepler; işletmeye ve işyerine zarar vermemek için iş ilişkisinin devamını mümkün kılmayan sebeplerdir. Bu nedenle de derhal (bildirimsiz, tazminatsız) feshi gerektirecek kadar da ağır değildir. Geçerli sebepler; İşçinin yetersizliğinden kaynaklanan, işçinin davranışlarından kaynaklanan, işletmenin-işyerinin veya işin gereklerinden kaynaklanan nedenler olmak üzere tasnif edilebilir.

İş Yasası'nın 18. maddesinin gerekçesinde işyeri dışından ve işyeri içinden kaynaklanan sebepler şu şekilde tasnif edilmiştir: 1. İşyeri dışından kaynaklanan sebepler; Sürüm ve satış olanaklarının azalması, talep ve sipariş azalması, enerji sıkıntısı, ülkede yaşanan ekonomik kriz, piyasada genel durgunluk, iç ve dış pazar kaybı, hammadde sıkıntısı. 2. İşyeri içinden kaynaklanan sebepler; Yeni çalışma yöntemlerinin uygulanması, işyerinin daraltılması, yeni teknolojinin uygulanması, işyerinin bazı bölümlerinin iptal edilmesi, bazı iş türlerinin kaldırılması. Şüphesiz yukarıda sayılan sebeplere benzer sebepler ilave etmek mümkündür. Konu yargıya intikal ettikçe sebepler daha somut bir şekilde ortaya çıkacaktır. Söz konusu sebeplere dayanarak işçinin iş akitlerinin feshedilebilmesi için, bu sebeplerin işçinin çalıştırılması ihtiyacını ortadan kaldırması gerekmektedir. İş Yasası'nın 18. maddesinin gerekçesinden açıkça anlaşıl-

dığı üzere; Ekonomik kriz kavramı, işyeri dışından kaynaklanan geçerli sebep olarak nitelendirilmektedir. Bu yönüyle değerlendirildiğinde iş ilişkisinin devamı amaç olmalı ve mümkün olduğu ölçüde iş ilişkisi korunmalı, fesih son çare olmalıdır. İşverenler, fesihten önce başvurulacak tüm yolları denemelidirler. Keza konu ile ilgili yargı kararları da bu yöndedir.

Aşağıda konuya ilişkin Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 2004/15026 E., 2004/29674 K. Sayılı, 27.12.2004 tarihli karar özeti verilmektedir:

• Feshin Son Çare Olması Gerekliliği İlkesi

ÖZET: Davacı, sendikal nedenlerle iş akitlerinin feshedildiğini iddia etmiş, davalı işveren ise, ekonomik kriz, durgunluk ve alacakların tahsil edilememesi gibi sebeplerle iş sözleşmesinin sona erdirildiğini savunmuştur. Mahkemece savunmaya itibar edilerek davanın reddine karar verilmiştir.

1475 sayılı İş Kanununa 4773 sayılı kanunla eklenen 13/A maddesine göre fesih bildirimini yazılı olarak yapılması ve fesih sebebinin açık ve kesin bir şekilde belirtilmesi zorunludur. Yasanın belirtilen amir hükmü nedeniyle iş sözleşmesinin feshinde bu şekil ve usul şartlarına uyulmaması, feshin geçersizliği sonucunu doğurur.

Dosyadaki bilgi ve belgelerden bu şekil şartına uyulmadığı anlaşılmaktadır. Bu durum feshin geçersizliği sonucunu doğuracaktır.

Diğer taraftan davalı işveren ekonomik nedenlerle iş sözleşmesini feshettiğini belirtmiştir. 1475 sayılı İş Kanununa 4773 sayılı kanunla eklenen 13/A maddesinin gerekçesinde, işyeri dışından kaynaklanan bu gibi hallerde öncelikle fazla çalışmaların kaldırılması, işçinin rızası ile çalışma sürelerinin kısaltılması, işin zamana yayılması, feshin en son çare olarak düşünülmesi gerektiği öngörülmüştür. Davalı ileri sürdüğü ekonomik nedenleri ispatlayamadığı gibi fesih nedeni olarak gösterdiği alacakların tahsil edilemediği hususu geçerli fesih nedeni olarak kabul edilemez. Bunun yanında Yasanın gerekçesinde belirtilen yöntemin uygulanmadığı, bir başka deyişle işçinin rızası ile çalışma sürelerinin kısaltılması, işin zamana yayılması, fazla çalışmaların kaldırılması yoluna başvurulmadığı da açıktır.

Bu nedenlerle işe iade talebinin reddine dair karar dosya içeriğine uygun düşmemektedir.

Dershane öğretmenleri iş bırakma eylemi yaptı

Ücretlerini alamayan Özel Doruk ABC Dergisi Dershaneleri öğretmenleri iş bırakma eylemi gerçekleştirdi. Özel eğitim kurumlarındaki ağır çalışma koşulları, bu alanda acilen örgütlenme zorunluluğunu işaret ediyor...

İstanbul Çekmeköy'de bulunan Özel Doruk ABC Dergisi Dershaneleri'nde çalışan öğretmenler, iki aydır ücretlerini alamamaları üzerine süresiz iş bıraktıklarını açıkladılar.

Öğretmenler, basına yaptıkları açıklamada "Bizler Eğitim Emekçileri Derneği üyesi emekçiler olarak çalışma koşullarımızın düzeltilmesi, ücretlerimizin ödenmesi için bir araya gelerek sesimizi yükseltiyoruz" dedi

Açıklamada "Yaklaşık iki aydır çalıştığımız Özel Doruk ABC Dergisi Dershaneleri'nin Çekmeköy Şubesi'nde ilk aydan beri ücretler zamanında verilmiyor, parça parça ödeniyordu. Ücretlerimizin zamanında ve eksiksiz ödenmesi konusunda yaptığımız onlarca görüşme, derhane patronları tarafından işten çıkarılma tehdidi ile cevaplandı. Görüşmelerimizde olumlu bir sonuç alamadığımız için dershane çalışan öğretmenler olarak 8 Kasım Cumartesi tarihi itibarıyla hiçbir derse girmedik ve ücretlerimizi ödeninceye kadar da girmeyeceğimizi söyledik" denildi.

Özel Eğitim Kurumları ve dershanelerde çalışan işçi ve emekçiler çok ağır şartlarda, adeta kölelik koşullarında çalıştırılıyor. Açlık ücretlerine mecbur bırakılan eğitim emekçileri, hemen hemen tüm sosyal haklardan mahrum bırakılarak, günde 12 saati aşan ders saatlerinde çalışmak zorunda bırakılıyor. İşgüvencesi ve sigorta haklarından da yoksun kalan eğitim emekçilerinin örgütlü sendikal mücadeleye zaman yitirmeden başlaması, hayati önem taşıyor. Çünkü özel eğitim kurumlarındaki çalışma koşulları her geçen gün daha kötüye gidiyor, her geçen gün yeni kölelik dayatmaları yaşanıyor. Eğitim emekçileri de her işçi ve emekçi gibi sendikal ve mücadele içerisinde birlik olursa yeterince güçlü olacaktır.

Birleşik Metal'den eylem

DİSK'e bağlı Birleşik Metal-İş Sendikası, kriz bahane edilerek işten çıkarılan ve ücretsiz izne ayrılmak zorunda bırakılan işçilerin sorunlarının çözümü için 26 Kasım 2008 tarihinde, Çalışma Bakanlığı önünde eylem düzenledi.

Ankara'da Saat 09.30'da bakanlık önünde oturma eylemi olarak başlatılan eylem daha sonra Yüksel Caddesi'ne taşındı. Yüksel Caddesi'nde de gerçekleştirilen oturma eylemi ve basın açıklamasıyla işçilerin talepleri dile getirildi. Milletvekilleri ve Siyasi partilerle de görüşülen eyleme sendikamızı temsilen GYK üyesi Mehmet Gündoğdu ile Ankara Şube Başkanı Tahsin Osan ve Şube Sekreteri Nesimi Turgut katıldılar.

DİSK Ege Bölge Temsilciliği krize karşı basın açıklaması gerçekleştirdi

Krizin bedelini ödemeyeceğiz!

25 Kasım 2008 günü DİSK Ege Bölgesi Temsilciliği ile KESK tarafından İzmir'de krize karşı bir basın açıklaması gerçekleştirildi. Basmane Fuar 9 Eylül kapısı önünde gerçekleştirilen açıklamayı DİSK adına Genel-İş 5 Nolu Şube Başkanı Mehmet Çınar yaptı. Daha sonra da KESK dönem sözcüsü ve BES İzmir Şube Başkanı Ramis Sağlam söz aldı.

Basın açıklamasına Sosyal-İş adına Sendikamız İzmir Şube Başkanı Müfit Ereş ve Şube Yönetim Kurulu Üyesi Mesut biçer ile sendikamız üyeleri katıldılar.

GÜNDEM

Ali CANCI
Genel Başkan

SAFLARI SIKLAŞTIRALIM

Baştarafı 1'de

Küresel yangının bölgemizde (ülkemizde) ulaşamayacağını, teğet geçeceğini, "hamdolsun" depolarımızda (bankalarımızda) yangını karşılayacak kadar suyumuz (\$, €, Yen vb.) olduğunu söyleyen başbakanımızı uyarmak için, sermaye sahipleri çırpınıyorlar. Oysa başbakan krize bir fırsat olarak bakıyor. Doğru düşünüyor olabilir. Yangında değeri düşen varlıkların büyük finans kapital sahipleri tarafından elde edilme fırsatı doğuyor. Daha büyük sermaye, daha küçük sermayeyi yutuyor.

19. yüzyılda tarımda ve sanayide tam anlamıyla işlerlik kazanan kapitalizmi, ölümsüz eseri das Kapital'de en doğru şekilde analiz eden Karl Marx, sermayenin kaçınılmaz olarak kriz dönemleri geçireceğini 150 yıl önce söylemişti. O dönemlerden bu yana sermayenin yaşadığı en büyük kriz 1929 kriziydi. İçinde bulunduğumuz krizle 1929 krizi benzer süreçlerin sonucu doğmuştu. 1929'da sermaye henüz küreselleşmemişti. Krizden korkan ülkeler gümrük duvarlarını yükseltip kendi içlerine çekilmişler, aşırı üretimini ihraç etmekte zorlanan ABD'de kriz iyice derinleşmişti. Bu krizden önce 1907'de ABD büyük bir banka (finans) krizi de geçirmişti.

Alınan önlemlere rağmen insanlık, 1929 krizini çok zor geçirmiş, kriz sadece ekonomik alanda değil, sosyal, politik alanda da büyük hasara neden olmuştu. İşsizliğin, yoksulluğun, açlığın yanında ülkelerin yönetimlerinde değişik yapıların doğmasına ve giderek savaflara neden olmuş, İkinci Dünya Savaşı, 60 milyon insanın ölümüne neden olmuştu. Avrupa'da ırkçı-faşist rejimleri yaratmıştı. Sermaye bu krizden biraz da Keynesyen uygulamalarla, devletin kamusal yatırımla ekonomiyi canlandırması ile kurtulmuş, "Keynes kapitalizmi ipten aldı" diyenler olmuştu.

Türkiye de bu bunalımın da etkisiyle devlet eliyle büyük sanayi, tarım ve ulaşım yatırımları yapmıştı. Şimdilerde AKP hükümetinin sata sata bitiremediği iktisadi devlet teşekkülleri, KİT'ler, o zamandan kalmaydı.

Türkiye o tarihten sonra en büyük krizi 2001'de yaşadı. Bu krizde de en çok zarar gören işçi ve emekçiler oldu. Zaten kronik olan işsizlik nedeniyle işini kaybetmek istemeyenler, işverenlerin büyük kaprislerine katlanmak zorunda kaldılar. 12 Eylül'ün kendilerine Kışla Talimatnamesi örneği Anayasa ve ona bağlı iş yasalarının sunduğu fırsatları değerlendiren işverenler, ücretleri dondurdular, düşürdüler ve bazen hiç ödeme yapmadılar. Esnek çalışma, angarya uygulamaları iş hayatında normal sayılmaya başlandı.

Şimdi 1929 ABD ve 2001 Türkiye bunalımından daha güçlü, daha derin bir bunalım dünyayı etkiliyor. Ülkemizi de etkileyeme başladı. 2001 krizinin etkisi tamamen ortadan kalkmıştı. 2007 yılının ikinci yarısından itibaren sanayi sektöründe üretim gerilemeye başladı. Milli gelirden büyüme 2008'de %2'ye düştü. Tarım girdilerindeki fiyat artışları ve kuraklıkla baş edemeyen çiftçi, köyü terk edip kentteki yedek sanayi ordusuna katıldı. 2001-2008 arasında çalışan başına düşen üretim %45 artarken reel ücretler %10 geriledi ve çalışan sayısı sadece %5 arttı.

Özel sektör dışarıya milli gelirin %37,5'i oranında borçlandı. 2008'de dış ticaret açığı 49 milyar dolara ulaştı.

Küresel kapitalist sistem emme-basma tulumba gibi çalışıyor. Gelişmekte olan bizim gibi ülkelere gelen sıcak para, yüksek faiz oranlarından yararlanarak kısa zamanda çok faiz alarak gelişmiş kapitalist ülkelere dönüyor.

Enflasyon artıyor, işsizlik çığ gibi büyüyor. İktidar krizin yükünü emekçi kesimlere yükleyeceğini son uygulamalar ile belli ediyor. Otomatige bağlanan doğalgaz ve elektriğe yapılan zamlar bunun belirtisi. Ekonomide zor günler başladı. Yaşam daha da zorlaşacak. İşsizlik, pahalılık çok artacak. Gelen zor günlerle mücadele etmenin tek yolu örgütlenmek, omuz omuza vermek. Safları sıklaştırmak...

KÜRESEL KRİZ - 1

ABD’de finans krizi olarak ortaya çıkan bunalım tıpkı ülkemizde olduğu gibi yeni değildi. ABD’de yıl boyunca bunalım sürmekteydi. Krizde olduğunu açıklayan ilk şirket de Lehman Brothers değildi. Lehman Brothers, ABD’de artık saklanamayacak duruma gelen krizde günah keçisi olarak ilan edildi ve krizin miladı oldu.

Kapitalizm, artı-değer sömürsü üzerine kurulmuştur. Sistem artı-değer ile beraber kapitalizmin diğer argümanlarını da beraber üretir. Tüm sistemi ekonomik, sosyal ve politik ilişkileri ile yeniden üretir. Sadece kar etmek için, toplumun ihtiyaçlarını planlamadan yapılan üretim sonunda kaçınılmaz olarak bunalıma neden olur. Kriz, kapitalizmin DNA’sında vardır, ara sıra nükseder.

Kapitalizmde krizler sistemin doğasından çıkmaktadır. 1929’da ortaya çıkan ekonomik kriz, İngiliz İktisatçı John Maynard Keynes’in önerileri doğrultusunda devletin ekonomideki etki alanı genişletilerek giderebildi.

1970’lerde durgunluk içinde enflasyon (stagflasyon) ortaya çıkınca Amerikalı İktisatçı Milton Friedman’ın “devletin ekonomiden el çekmesi gerektiği” yönündeki görüşleri kabul görmeye başladı. Günümüze kadar kabul gördü.

500 yıllık kapitalizm tarihinde bir çok kez kriz yaşandı. Bunların en büyüğü 1929 kriziydi. Keynes bu krize devlet müdahalesi önerisini yaparak sistemin sosyalistleşmeden sosyalleşmesini sağlayıp kapitalizmi ip-ten aldı.

Günümüzde ABD’de ortaya çıkıp hızla küreselleşen kriz, 1929 bunalımından sonra yaşanan en büyük kriz. Ve krizden etkilenen sermayedarların devletin kapısını aşındırmasından anlaşılacaktır ki bu kriz de devletin ekonomiye müdahalesi ile (emekçi sınıfların sırtına yüklenerek) atlatılacaktır.

1929 bunalımında neler oldu?

1929 bunalımının bugünkü bunalımla çok fazla benzer yanı vardır. Tüketici takside bağlanıyordu. Bu yöntem krediyi, dolaşısıyla üretimi ve büyümeyi arttırıyordu. Ama ödeme imkanları pek araştırılmıyordu. Oyuncaktan konuta kadar her şey kredi ile taksitle alınmıştı. Borsada hisse senetleri çok fazla değerlenmişti. Ve 25 Ekim 1929 “Kara Cuma” günü her şey tepe taklak oldu.

O tarihte başkan olan Herbert C. Hoover, alkol yasağı hariç ekonomide devlet müdahalesine tamamen karşıydı. Kongre’nin işsizleri

destekleme fonuna karşı çıktı. Bir yılda işsiz sayısı 4 milyondan 7 milyona çıktı. 1932 yılında işsiz sayısı 10 milyon oldu. 1932’deki başkan seçimini “Yeni düzen” kampanyası ile Franklin Roosevelt kazandı. Kısa zamanda işsizliği %30 azalttı. 1936, 1940 ve 1944 yıllarında da başkan seçildi (1945’te kalp krizinden öldü).

Günümüzde yine Keynes imdada çağrılıyor. Ekonomist Mahfi Eğilmez, 23 Ekim 2008 tarihli Radikal Gazetesi’ndeki köşesinde şöyle diyor:

“Şu sıralarda bir karikatürist, batılı ülke liderlerinin duvarında Keynes’in bir portresi asılı olan karanlık bir odada, üzerinde mum yanan bir masanın çevresinde oturup el ele tutuşmuş olarak çizse ve altına da “Ey ruh, geldinse üç kez vur” diye yazsa, durumu çok iyi özetlemiş olurdu.”

Aynı ekonomistin ekonomik hayattan beklentileri, lunaparklardaki bulunan ve insanı olduğundan daha şişman ve kısa ya da zayıf ve uzun gösteren aynaların fonksiyonlarına benzetmeleri de ilginç. “Dünyada gelirdeki büyüme ile servetteki büyüme arasında ciddi bir fark oluşmuştu. Gelir %50 büyürken servet misliyle büyüyordu. Oysa servet artışı, gelirden harcanmayıp tasarruf edilen bölümle oluşacağına göre gelirden daha yavaş bir servet artışı olması gerekiyordu. Gerçekte böyleydi aslında. Ne var ki insanlar, kendilerine sunulan illüzyona inanarak servetlerinin daha çok arttığı sanısına kapılmışlardı. Son on yılda beklentiler, illüzyonla manipüle edilmişti. Tasarruflar, ayna tutularak olduğundan çok gibi gösterilip yatırımların bu illüzyona göre şekillenmesi sağlanmıştı.

Ey ruh, geldiysen...

14 Ekim 2008 tarihli gazetede köşesinde ise şöyle yazmıştı:

“Önceki yazılarımdan birisinde ekonomiyi iki bölüme ayırarak ele almış ve reel kesimle onu temsil eden kağıtların (para, hisse senedi, tahvil, fonlar vb.) bulunduğu sanal kesim arasındaki ilişkiyi ortaya koymuştum. Ve küresel krizi de bu iki kesim arasındaki değer farkının açılmış olmasına bağlamıştım. Krizin bitişinin, yani herkesin sözünü ettiği dibe vurup çıkmasının da bu iki değer birbirine yaklaşmasından sonra olacağını vurgulamıştım.”

20 Ekim 2008 tarihli Birgün Gazetesi’ndeki köşesinde Koray Çalışkan, dünya GSMH’sının 50-60 Trilyon dolar, buna karşılık bunun türev piyasalarında el değiştiren değerinin 677 trilyon dolar olduğunu belirtti-

yor. Dünyada yaşayan her bireyin üzerinde yaklaşık 101.000 dolar değer sorumluluğu var. Türev iktisadi sektör aslı iktisadi sektörün 10 katını aşmış durumda.

Ekonomi lunapark aynalarından böyle görünüyor.

Konut kredilerinin geri ödenmesinde aksaklıklar doğunca bankalar haciz işlemlerine başlamış ve şişirilmiş değerlerinden satılmayan arsa ve konutlardan 100 milyar \$ civarında zarar etmişlerdi. Bu da Mortgage krizi olarak 2008 krizini yaran nedenlerden biri oldu.

Fiba Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hüsnü Özyeğin’in AIDS’e benzettiği kriz küreselleşmiş, birbiriyle kredi alış-verişi yapan bütün banka ve şirketlere bulaşmıştı. Şirketler küreselleşmişti; kriz de bu yolla küreselleşti.

Sermaye durmadan büyümek zorunda. İsmet Özel’in deyişiyle: “Kapitalizmle yaşamak bisiklete binmek gibidir; durursanız düşersiniz. Ama o da düşer.” 1989’da Sosyalist sistemin çökmesiyle kapitalizm zincirlerinden kurtuldu. Büyüme isteği reel ekonominin önüne geçti, sanal ekonomi yaratıldı.

Kapitalizmde üretimin amacı insan ihtiyaçlarını karşılamak değil, sadece kar etmektir. Ekonomi toplumun değil, toplum ekonominin hizmetine girmiştir. Sistemde sermaye egemendir. Kapitalizm ancak sürekli devi-

KÜRESEL KRİZ - 1

nim, genişleme ve yayılma içinde olanaklıdır. Kapitalizm ücretli emek gücü sömürüsü ile artı-değer yaratma üzerinden şekillenen bir üretim tarzıdır. Kapitalizm bilinmeyen bir pazara durmadan meta (ve sermaye) sürümüdür. Pazarda tüketim planlanamaz. Aşırı üretim, kitlelerin satın alma gücünü aşar, talep üretimi karşılamaz. Krizin kaynağı budur. Kriz kapitalist döngünün bir evresidir. Ama kapitalizm sadece ekonomik döngü değildir. O bir taraftan artı-değer ve sermayenin büyümesini yaratırken, diğer taraftan kapitalist sistemi, çelişkileri de beraber yeniden üretir. Karl Marx, kapitalizmi analiz ettiği *Das Kapital* adlı eserinde krizlerin kaynağını bilimsel olarak ortaya koymuştu. İşçi sınıfın bu krizlerden nasıl etkileneceğini ve buna karşı nasıl mücadele edeceğini saptaması için bu bilimsel eserin okunması gerekir. Bunun önemi bugünlerde anlaşılmalı ki, eserin satışı durmadan artmaktadır. Kriz karşısında şaşkınlığa düşen sermaye çevrelerinde bile *Das Kapital* konuşulmaktadır. Bazı bankaların bu eserin yeni basımlarını yapacakları da gazetelerde haber olmaktadır. Krizi bir türlü anlayamayan devlet adamlarına tavsiye eden karikatürler de çıkmaktadır.

Aşağıdaki karikatür, ABD’de çıkan kriz için çok anlamlı.

Kapitalizmde aşırı plansız üretimde, emeğin üretkenliğinde artışı sağlayan teknik buluş-

ların etkisini unutmamak gerekir. Buhar gücünün teknolojiye kullanılması, içten yanmalı motor gibi. Bilgisayar teknolojisindeki buluşlar da emeğin üretkenliğini arttıran teknolojik ilerlemeler oldu.

Marx, kapitalizmin krizini, yalnızca yok oluş olasılığının ortaya çıktığı an değil, aynı zamanda sermayenin yenilenme, temizlenme süreci olarak görür. Kapitalizmde üretim araçlarının özel mülkiyeti ile üretici güçlerin toplumsal yapısı arasındaki çelişki, onu yıkıma götürecek tüm dinamikleri barındırır. Krizler kendiliğinden yok oluşu getirmezler. Yenilenme çalışmaları sırasında işsizliği artırarak kendi mezar kazıcıları olan nisbi artı nüfusu yaratırlar.

Bugün olup bitenler ve olup bitecekler, Marx’ın tespitlerini bir kez daha doğrulamıştır.

Marx, *Kapital*’in III. Cildinde parasal dolaşım süreçlerini ele almış ve kredi ve finansal kurumların reel süreçleri nasıl etkilediğini ortaya koymuştur. Parasal krizlerin en önemli özelliği malın satılamaması değil, belli bir zaman diliminde satılamamasıdır.

Krizlerin nedenlerini, sürecini ve etkisinin ne yaratacağını bilmek için Marx’ın *Das Kapital*’ini okumakta yarar var.

1929’da ABD’de patlak veren kriz, 24 Ekim 1929’da borsanın dibe vurmasıyla ortaya

çıktı. Bir hafta içinde 4000 kadar banka battı. 4.2 milyar \$ yok oldu. Binlerce insanın varlığı yok oldu. Para yok oldu. Alış-veriş takas şeklinde yapılmaya başlandı. İnsanların ruh sağlığı bozuldu. Bunalımın etkileri II. Dünya Savaşı’na kadar 10 yıl sürdü. Bunalım dünyada 50 milyonun işsiz kalmasına neden oldu. Dünyada toplam üretim yüzde 42, ticaret yüzde 65 azaldı. Seçimlerde yönetim değişti. Yeni Başkan Franklin Roosevelt 765 yasal düzenleme yaptı. Keynesyen ekonomi yöntemlerini de kullanarak talebi arttıracak önlemler aldı. Sendikaları güçlendirdi, çalışma saatlerini azalttı, istihdamı arttırdı.

ABD’de 2008’de ortaya çıkan mali krizi daha önce tahmin eden bu yılın Nobel ekonomi ödülü sahibi Paul Krugman “Maliyenin ne kadar domino etkisinin insafına kaldığını önceden anlamamış olduğuma kızıyorum. Patlamanın olacağını ve çok acılar çekileceğini gördüm ama bu kadar acının olacağını hesaplayamadım” itirafında bulundu.

1988-2006 yılları arasında ABD Merkez Bankası (FED) Başkanı olarak görev yapan Alan Greenspan, krizin ortaya çıkmasında sorumluluğu olduğunu kabul ederek, “40 yıldır inandığım sistemin çökmesi beni şoke etti. Bankaların kendilerini finansal kaostan koruyabileceğine inanmakla hata yaptım” dedi.

Finans ve ekonomi çevrelerinde hiç kimse adım atmazken, 2006 yılında Mortgage krizini öngören Royal Bank of Scotland’ın analisti Bob Jarjnah, 18 Haziran 2008’de yayınladığı raporda piyasaların 3 ay içinde çökeceğini öngörmüştü. Cumhuriyet Gazetesi konuyu 19 Haziran 2008 Perşembe günü manşetine taşımıştı.

Lehman Brothers’ın batışıyla en kötü günlerin başladığı Eylül-Ekim aylarında 50 bin şirketin hisse senetleri 6 trilyon \$ değer kaybetti. Kayıplar son 9 ayda 18 trilyon \$’ı buldu. Üstelik bu rakama, mortgage ve kredi krizi nedeniyle zor durumda kalan şirketlere hükümetin aktardığı paralar ve ABD, İngiltere, Belçika, Hollanda, Lüksemburg ve İzlanda gibi ülkelerde finans devlerini iflastan kurtarmak için yapılan kamulaştırmaların maliyeti dahil değil.

Krizi atlatacak için hükümetler piyasayı canlandırma amacıyla şirketlere parasal yardım yapmaya veya kamulaştırmaya başladılar. Kriz kısa zamanda okyanusu aştı ve Avrupa’ya, Asya’ya yayıldı. Devlet ve hükümet başkanları G8 ve daha sonra G20 diye anılan toplantılar yaptılar. Ama bir kez temiz su şebekesine kanalizasyon şebekesinden sızıntı olmuştu. Hangi vanayı açsan mikroplu

KÜRESEL KRİZ - 1

su akıyordu. Kriz dibe vurmadan (temiz su şebekesini yenilemeden) sorun bitmeyecekti.

Kriz dibe vurduktan sonra da hemen yukarı döner mi? Bir tartışma konusu da bu. Hemen dönerse –V–, biraz durup dönerse –U–, uzun zaman iyileşme olmazsa –L– biçimini alabilir. Yani krizin peşinden bir de durgunluk –resesyon– yaşanabilir. Zaten daha şimdiden bazı ülkeler ekonomilerinde resesyon yaşamaya başladıklarını ilan etmeye başladılar.

Almanya bunu ilk ilan edenlerden biri oldu.

Krizden etkilenen şirketler devlet kapısında, devletler de IMF kapısında kuyruğa girdiler. Kaynağı tükenmeye yüz tutan IMF’de yüklü döviz rezervlerine sahip ülkelerin kapısını çaldı. Petrol zengini ülkeler; Japonya, Çin gibi.. Bütün bunlar krizin kolay kolay atlattılamayacağını gösteriyor.

ABD ekonomisine artık kredi kartı borcu da fazla gelmeye başladı. 2008 yılının ilk yarısında ödenmeyen kredi kartı borcu 21 mil-

yar doları buldu. Aynı sorun Hindistan’da da var. Evlerinde 73 kredi kartı bulunan Nadir ailesinin 4 üyesi borca battıktan sonra intihar etti.

Devlet kasalarını mali sermayenin emrine sunan hükümetlerin politikaları emekçiler arasında tepki çekiyor. Krizin faturasını ödemek istemeyen emekçiler, 26 ülkede eylem yaptı.

Ülkemizde Sosyal Güvenlik

Mustafa BALKIZ

Sosyal Güvenlik Uzmanı

İnsanlar yaşamları boyunca işsiz kalma, yaşlanma, hastalanma, sakat kalma ve meslek hastalığına yakalanma gibi bir çok riskle karşı karşıya kalmışlardır. Bu risklerin olumsuz ve istenmeyen sonuçlarından uzak kalmak için korunmak ihtiyacını duymuşlardır. Bu ihtiyaçtan sosyal güvenlik sistemi doğmuştur. Kısaca insanların başkalarına muhtaç olmadan yaşamlarını teminat altına almayı amaçlayan sistemin adı sosyal güvenlik sistemidir.

Bu sistem içerisinde

- İş kazası ve meslek hastalığı sigortası
- Hastalık sigortası
- Analık Sigortası
- Malullük sigortası
- Ölüm sigortası
- İşsizlik sigortası gibi sigorta kolları bulunmaktadır.

Cumhuriyet’ten önceki dönemde –sosyal güvenlik sistemi din, ahlak ve gelenek kuralları üzerine kurulmuş olan Ahilik, loncalar ve vakıflar yoluyla sağlanmaya çalışılmıştır.

Osmanlı döneminde işçilerle ilgili ilk tedbirler Ereğli Kömür Bölgesi ile sınırlı olmak üzere çıkarılan Dilaver Paşa Nizamnamesi’dir. Bunu 1869 tarihli Maadin Nizamnamesi takip etmiş ve bu Nizamname ile işçilere dinlenme ve tatil zamanları belirlenmiş, çalışma şartları ve ücretleri tanzim edilmiş, iş kazalarına karşı koruyucu önlemler alınması kararlaştırılmış, ayrıca iş kazasına uğrayan işçilere, ölümleri halinde mahkemece kararlaştırılacak tazminatın ailelerine verilmesi hükmü getirilmiştir.

1910’da Hicaz Demiryolu memur ve müstahdemlerine yardım Nizamnamesi, işçilerin çalışma şartları ve kısmen de kaza, hastalık, yaşlılık gibi risklere karşı tedbir alınmasını öngörüyordu.

Yine asker ve memurlarla sınırlı olmak üzere, çalışanların korunması amacıyla resmi ve özel emeklilik sandıkları kurulmuştur. 1866’da Askeri Tekaüt Sandığı, 1881’de Sivil Memurlar Emekli Sandığı, 1890’da Seyrû Sefain Tekaüt Sandığı, 1909’da Askeri Mülk Tekaüt Sandığı, 1917’de Şirketi Hayriye Tekaüt Sandıkları bu zamanda kurulmuş olan sandıklardır.

Daha sonra 10 Eylül 1921’de 151 sayılı kanunla kurulan AMELE BİRLİĞİ sosyal güvenliğin ilk adımını oluşturmuştur. İşverenlerin belirli

hallerde işçilere zorunlu sağlık yardımı yapılması ve bazı haklar verilmesi Amele Birliği ile sağlanmıştır.

Cumhuriyet Dönemi

Cumhuriyetin ilanından sonra değişik iş ve meslek grupları için çok sayıda sandık kurulmuştur. 1926 tarihli ve 895 sayılı yasa ile kurulan İmalatı Harbiye Tekavün Sandığı, 1934’te 2454 sayılı yasa ile kurulan DDY ve liman işletme dairesinin Memur ve Müstahdemleri Tekaüt Sandığı gibi sandıklar, o tarihlerde kurulmuş bu iki sandık 23.01.1968’de 991 sayılı kanunla SSK’ya devredilmişlerdir.

Yine 1935-1938 döneminde kurulan sandıklar genelde memurlarla ilgili sandıklardır. Bazıları şunlardır: PTT İdaresi Biriktirme ve Yardım Sandığı, Deniz Yolları TC Ziraat Bankası Memurları Tekaüt Sandığı, Emlak ve Eytam Bankası Tekaüt Sandıkları.

İşçi Sigortalarının Doğuşu

1936’da yürürlüğe giren 3008 sayılı iş yasasının 100. maddesinde “İş hayatında iş kazalarıyla meslek hastalıkları, Analık, işten kalma, hastalık ve ölüm hallerinde yapılacak sosyal yardımlar devlet tarafından tanzim ve idare edilir” ve yasanın ön gördüğü yardımları yapacak kurumun adı İşçi Sigorta İdaresi denir. 2. Dünya Savaşı nedeniyle İşçi Sigorta İdaresi’nin kurulmasını geciktirmiştir. Bu nedenle sosyal sigorta kollarıyla ilgili ilk yasa 27.06.1945 tarih ve 4772 sayılı İş Kazaları, Meslek Hastalıkları ve Analık Sigortaları yasasıdır. Bu yasanın 1945’te yürürlüğe girmesiyle iş kazaları, Meslek Hastalıkları ve Analık Sigortası uygulanmaya başlamıştır. 15.07.1945’te 4792 sayılı İşçi Sigortaları Kurumu Yasası çıkarılmış, bu yasa 01.01.1946 tarihinde yürürlüğe girmiş ve bu yasa ile İşçi Sigortaları Kurumu doğmuştur.

1.04.1950’de uygulamaya konulan İhtiyarlık Sigortası Yasasıyla işçi statüsünde çalışanlara ilişkin sigorta kollarına ait çeşitli yasalara dağılmış bulunan düzenlemeler gözden geçirilerek 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Yasasında birleştirilmiştir. 01.03.1965’te yürürlüğe giren bu yasayla İşçi Sigortaları Kurumu Sosyal Sigortalar Kurumu adını almıştır.

Yasanın yürürlüğe girdiği 1 Mart 1965’te sigorta

primine esas alınacak kazancın alt sınırı ayda 300 TL, üst sınırı ayda 3000 TL olarak belirlenmiş, işçi ve işveren prim oranı %20,5 olarak saptanmıştır.

8 Eylül 1999’da çıkarılan halk arasında “Mezarda Emeklilik Yasası” diye isimlendirilen 4447 sayılı yasa ile bayanların emeklilik yaşı 58’e, erkeklerin 60’a çıkarılmış ve 7000 gün prim ödeme koşulu getirilmiştir.

Bu da yetmezmiş gibi 2004 yılında başlayan çalışmaların ardından 5489 sayılı yasa çıkarılmış ve bu yasa ile emeklilik yaşı bir kez daha artırılarak kadın ve erkekte 65’e çıkarılmıştır. Zamanın Cumhurbaşkanlığı Sezer yasayı veto etmiş, AKP Hükümeti yasanın virgülüne bile dokunmadan tekrar Cumhurbaşkanına iade etmiş ve Cumhurbaşkanı bu defa imzalamak zorunda bırakılmıştır.

Yasayı imzalamak durumunda kalan Cumhurbaşkanı ve CHP Milletvekilleri konuyu Anayasa Mahkemesine taşıdılar. Anayasa Mahkemesi 22 maddeyi Anayasaya aykırı bularak iptal etti. Ancak hükümet bu yasayı çıkarmakta ve çalışanlardan önce var olan bir çok hakkını almaya kararlıydı. Bu nedenle 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası (SSGSS) 1 Ekim 2008 tarihinde yürürlüğe girmiş oldu.

SSK, Bağ-Kur, Emekli Sandığı artık yok

20.05.2006 tarih ve 26173 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Yasasıyla önce İşçi Sigortaları Kurumu adıyla, daha sonra 01.03.1965’de Sosyal Sigortalar Kurumu adıyla kurulan SSK, 02.09.1971’de 1479 sayılı yasa ile kurulan Bağ-Kur 08.06.1949’da kabul edilen ve 01.01.1950’de yürürlüğe giren 5434 sayılı yasa ile kurulan Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü isimleri kaldırıldı. Tarım işlerinde ücretli çalışanlar ve tarımda kendi hesabına çalışanları kapsayan beş farklı sosyal güvenlik kurumları tek çatı altında toplandı.

Artık Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) var SSK’lılar 4/A’lı, Bağ-Kur’lular 4/B’li ve Emekli Sandığı’na tabi olanlar 4/C’li olarak adlandırılacaklar.

10. MADDE TOPLANTILARI

Metrogrosmarket İşyerlerinde 10. Madde Toplantıları yapılmaya başlandı

Metrogrosmarketlerle sendikamız arasında bağitılı Toplu İş Sözleşmesi'nin 10. maddesinde belirtilen esaslar dahilinde, mağazalarda toplantılar düzenlendi. Metrogrosmarketlerin Bursa, Adana, Gaziantep, Antalya ve Alanya Mağazalarında 2008 Kasım ayı içinde toplantılar yapıldı. Toplantılarda, yürürlükte olan Toplu İş Sözleşmesi'nin uygulanmasında çekilen zorluklar konuşularak, güncel sorunlar ve başlayacak 3. dönem TİS hakkında mağaza çalışanları, üyelerimiz ve temsilcilerimizle görüş alış verişinde bulunuldu. Toplantılara TİS Daire Başkanı Metin Ebetürk'ün yanında Ankara Şube Başkanı Tahsin Osan, Ankara Şube Sekreteri Nesimi Turgut (Adana, Gaziantep); Antalya Şube Başkanı Metin Özboz (Antalya, Alanya) ve İstanbul Şube Başkanı GYK Üyesi Mustafa Ağuş ile Şube Sekreteri Turgut Çivi katıldılar.

Metro Grosmarket Bursa Mağazası

Metro Grosmarket Adana Mağazası

Metro Grosmarket Antalya Mağazası

Metro Grosmarket Gaziantep Mağazası

Metro Grosmarket Alanya Mağazası

2008 Eğitim Seminerleri...

Sendikamız Sosyal-İş'in 2008 yılı Temel Eğitim Seminerleri 24 Kasım 2008 tarihinde Ankara'da yapılan semirlerle başladı. Ankara'da yapılan seminerden sonra İstanbul ve İzmir'de de eğitim seminerleri gerçekleştirildi. Seminerleri, aynı zamanda

sendikamız üyesi olan Zühtü Kayalı ve Sosyolog Celal Uyar ile emekli SSK müfettişi Mustafa Balkız verdiler. Seminerlere Adana ve Antalya'da devam edilmesi planlanıyor.

Ankara

Ankara

24 Kasım'da Jeoloji Mühendisleri Odası salonunda yapılan semineri, sendikamız Genel Başkanı Ali Cancı kriz konusunda yaptığı bir konuşma ile açtı. "Sendika nedir?", "SSGSS Yasası", "Türkiye İşçi Sınıfı Tarihi" konularının işlendiği bir günlük seminerin son saatinde kapitalizmin dünya çapındaki krizi konusunda tartışmalar yapıldı.

İstanbul

Seminerin ikincisi 26 Kasım 2008'de İstanbul'da DİSK Genel Merkezi'nde yapıldı. DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi toplantıya katılarak katılımcılara seslendi. Daha sonra sendikamız Genel Başkanı Ali Cancı kısa bir konuşma yaptı.

İstanbul'daki seminer de Ankara'daki gibi etkili oldu. Katılanlar konuşmacılara çok sayıda soru sorarak katkıda bulundular. Bursa bölgesindeki işyeri sendika temsilcileri ve danışma kurulu üyeleri de İstanbul'da yapılan seminere katıldılar.

İstanbul

İzmir

İzmir

28 Kasım'da İzmir'de gerçekleştirilen seminer, Birleşik-Metal İş Sendikası'nın salonunda yapıldı. Bodrum'da çalışan temsilci ve danışma kurulu üyelerimiz de İzmir'deki seminere katıldılar. Ev sahibi Birleşik Metal-İş'in İzmir Şube Başkanı Ali Çeltik'in "hoş geldiniz" konuşmasından sonra seminerimiz canlı ve etkili bir şekilde sürdürüldü. Burada da arkadaşlar konuşmacılara sorular sorarak ve görüşlerini bildirerek seminere katkıda bulundular.

DİSK Genişletilmiş Başkanlar Kurulu toplantısı

DİSK Genişletilmiş Başkanlar Kurulu, 18/19 Kasım 2008 tarihlerinde Bolu kuru Motel’de kriz konusunu görüşmek üzere toplandı.

DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi açış konuşmasında krize karşı neler yapılması gerektiğini anlattı.

Daha sonra söz alan DİSK Genel Sekreteri Tayfun Görgün, DİSK olarak krize karşı ne gibi hazırlıklar yapıldığını anlattı.

DİSK Bölge Temsilcilikleri kendi bölgelerinde krizin etkilerini istatistik verilerle anlattılar. DİSK Gaziantep Bölge Temsilcisi Nihat Bencan, bölgesinde bir yandan işsizlik artarken öte yandan iki işkolunda (sağlık ve turizm) büyüme olduğunu, dört-beş yıldızlı otellerle sağlık kuruluşlarının arttığını belirtti.

Sendikaların sözcüleri, kendi alanlarında krizin etkilerini anlattılar. Ne yapılması gerektiği konusunda görüşlerini belirttiler. Krizin neden olacağı işsizliğe karşı örgütlenmenin sağlanması, tüm emekçi kesimlerle ortak eylem programları yapıp uygulanması gerektiğini dile getirdiler.

Sendikamız Genel Başkanı ve DİSK Genel Başkan Yardımcısı Ali Cancı yaptığı konuşmada, DİSK heyetiyle katıldığı Başbakanlık Ekonomik Koordinasyon Kurulu toplantısında sermaye sözcülerinin kriz nedeniyle işçi haklarını nasıl yok etmeye, işsizlik fonundan yararlanmaya, emekli ikramiyesini kaldırmaya çalıştıklarını anlattı.

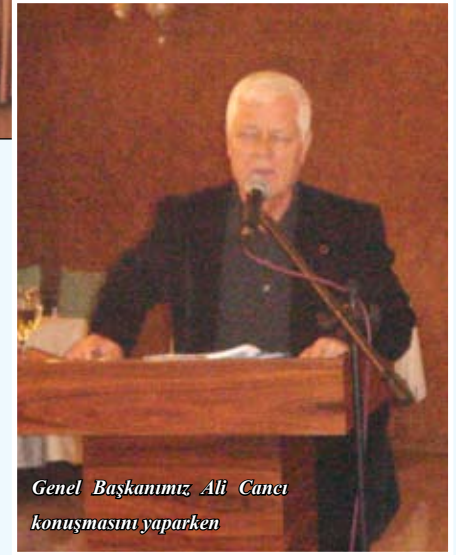
Genişletilmiş Başkanlar Kurulu’nda konuşulup kararlaştırılan konular hakkında 20 Kasım 2008’de sonuç bildirgesi yayınlandı. Acil Müdahale Programı olarak üç ana başlık altında düzenlenen sonuç bildirgesinde özetle şu talepler yer aldı

Acil Müdahale Programı

A) Değerlendirme

2008’in ikinci yarısında ABD’de ortaya çıkan krizi dünyaya yayılan, çok ciddi sorunlar yaşatacak bir olaydır. Ekonomik durgunluk yaratacaktır. Kapitalizmin tarihsel genişleme-daralma evrelerinden biridir. Sonuçlarından en çok işçiler ve emekçiler etkilenecektir.

AKP Hükümeti, “Kriz teğet geçecek” aldatmacası ile krize karşı duyarsızlığını göstermiştir. Ama kriz daha şimdiden birçok fabrikanın kapanmasına, on binlerin işsiz kalmasına neden olmuştur. Toplumsal muhalefeti örgütlemenin zamanıdır. Tüm emekçileri sesini yükselt-

Genel Başkanımız Ali Cancı konuşmasını yaparken

meye çağırıyoruz.

B) Kriz karşısında acil taleplerimiz

- İşten atılmalar yasaklanmalı
- Haftalık çalışma saati 40 saate düşürülmeli
- İşsizlik sigortasının yağmalanması önlenmeli
- Asgari ücret açlık sınırının üstüne çıkarılmalı
- Silahlanmaya harcanan kaynaklar eğitim, sağlık, üretim ve istihdama harcanmalı
- Temel tüketim mallarına yapılan zamlar geri alınmalı
- Kürt sorununa demokratik ve barışçıl çözüm üretilmeli

C) Acil Eylem Programı

- 1- Bildiri, afiş, el ilanları ile işyerleri, emekçi mahalleleri mücadele için hazır hale getirilmelidir.
- 2- Emekten yana tüm siyasi parti, demokratik kitle örgütleri “emek cephesinin sesi” olarak bir araya getirilmeli
- 3- Kriz nedeniyle işten çıkarmalarda işyerlerinin terk edilmemesi
- 4- Tüm illerde, pazar yerlerinde “Kriz karşı tencerem boş” eylemleri örgütlenmesi
- 5- Büyük illerde merkezi yerlerde “Kriz sonuçlarını tartışma kürsüleri” oluşturulması” kararlaştırıldı.

Bu genel kararlar ışığında

- a) 29 Kasım 2008 tarihinde Ankara’da yapılacak mitingde en yoğun şekilde katılımın sağlanması
- b) 29 Kasım 2008 mitinginden önce yapılacak Ankara yürüyüşüne katılımın sağlanması
- c) Miting öncesi bütün bölge temsilciliklerine kitlesel basın yapılması karara bağlandı.

DİSK Başkanlar Kurulu

ve Beyazıt Katliamı Davası da zaman aşımına uğradı...

16 Mart 1978 tarihinde Beyazıt Meydanı'nda faşistler tarafından bomba ve silahlarla katledilen İstanbul Üniversitesi öğrencileri ile ilgili olarak faşistlerin yargılandığı dava zaman aşımına uğratılarak düşürüldü.

1978 yılının Mart ayında, özellikle üniversitelerde yoğunlaşan faşist saldırılar nedeniyle İstanbul Üniversitesi öğrencileri de giriş ve çıkışları topluca yapıyorlardı. 16 Mart akşamı her zamanki gibi okulu topluca terk etmek isteyen öğrenciler, polis tarafından her zaman kullandıkları güzergah yerine, okulun Beyazıt Meydanı çıkışına yönlendirildiler. Toplu giriş çıkışları sürekli polis "refakatinde" yapmalarına rağmen bu kez polis öğrencilerden uzakta duruyordu. Çok geçmeden bunun nedeni anlaşıldı. Okuldan topluca çıkmaya çalışan öğrencilerin üzerine önce bomba atıldı, ardından da öğrencilerin üzerine silahla ateş açıldı. Saldırılar sonucunda 7 öğrenci yaşamını yitirdi, çok sayıda öğrenci ise ağır yaralandı.

Saldırıdan sonra yapılan araştırmada bombanın Amerikan yapımı olduğu ortaya çıktı. Tanıkların ifadelerine göre ise emri verenler Ülkücü Gençlik Derneği Başkanı Mehmet Gül, Alparslan Türkeş,

Abdullah Çatlı ve orduda MİT görevi yapan bazı kişiler olduğu belirtiliyordu.

Olaydan sonra açılan davada ise hakkında dava açılan 17 kişi hakkında takipsizlik kararı verildi. Diğer sanıklar hakkında idam istemi ile dava açıldı ise de 15 ay süren dava sonucu Sıddık Polat'a 11 yıl ceza verildi, diğer sanıklar ise beraat etti. 12 Eylül faşist darbesinden sonra da Askeri Yargıtay'ın 5 Ekim 1982 tarihli kararı ile Polat da beraat ettirildi.

7 TİP'li anıldı

8 Ekim 1978'de Bahçelievler'de kaldıkları evde baskına uğratılarak hunharca öldürülen 7 TİP'li, mezarlarının bulunduğu Ankara, Bursa, Çorum ve Kırklareli'nde yapılan törenlerle anıldı. Öldürülmelerinin otuzuncu yılında yapılan törenlerde, katılımın her geçen yıl daha da artmasından, unutulmadıkları, mücadeleye ışık tuttıkları, özlemleri belli oldu.

Latif Can, Efraim Ezgin ve Osman Nuri Uzunlar'ın anma töreni memleketleri olan Bursa-Yenişehir'de yapıldı. Katliamı otuz yıldır hiç bıkmadan usanmadan izleyen, kovuşturan avukatlardan Erşen Sansal mezarları başında yaptığı konuşmada, bu katliama kimsenin sahip çıkma

cesaretinin olmadığını, katillerden sadece Kürşat Poyraz'ın yakalanamadığını, diğerlerinin çeşitli cezalara çarptırıldığını, Abdullah Çatlı'nın devletin

üst katlarındaki kişiler tarafından korunduğunu ama Susurluk kazasında öldüğünü, İbrahim Çiftçi'nin de hukuktaki açıklardan yararlanarak yakasını kurtardığını anlattı.

Katliamda 8 gün daha ölümle pençeleşerek katiller hakkında verdiği bilgilerle olayın aydınlatılmasında çok katkı sağlayan Serdar Alten ile aynı yerde

mezarı bulunan Hürcan Gürses'in anma töreni, Ankara Karşıyaka gömütlüğünde yapıldı. Törene Serdar Alten'in ve Hürcan Gürses'in TİP'li arkadaşları ile çok sayıda devrimci örgüt katıldı. Burada da Av. Vedat Bayramoğlu yaptığı konuşma ile yoldaşlarımızın unutulmadıklarını, unutulmayacaklarını belirtti.

Salih Gevenci'nin anma töreni memleketi Çorum'da Faruk Ersan'ın anma töreni de Kırklareli'nde yapıldı.

Bahçelievler katliamının mahkemelerde kovuşturulmasını otuz yıl hiç ara vermeden sürdüren Av. Nezahat Gündoğmuş ve Av. Erşen Sansal, Ankara Tabip Odası'nda düzenledikleri toplantıda, olayın nasıl aydınlatıldığını ayrıntıları ile

anlattılar.

İşçi sınıfı mücadelesinin Türkiye İşçi Partili yedi yoldaşımızı unutmamak unutturmayacağız.

KRİZİN BEDELİNİ ÖDEMEMEYECEĞİZ!

Başarafa 1'de

Saat 14.30 civarlarında yürüyüş kollarının tamamı hala miting alanına girememiş olmasına rağmen miting başlatıldı. Miting alanına sığmayan işçi ve emekçilerin bir kısmı Abdi İpekçi Parkı'na ve köprülü kavşağa alınmak zorunda kaldı.

Miting, destek veren örgütlerin başkanlarının konuşmaları ile başlatıldı. Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Gencay Gürsoy ve TMMOB Genel Başkanı birer selamlama konuşması yaptılar. Ardından söz alan DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi yaptığı konuşmada "Artık söz bitti. Eylem vaktidir. Bütün işyerleri, meydanlar, işçi mahalleri, pazar yerleri eylem alanıdır. Şimdi artık mutfaklarımız, dükkanlarımız, okullarımız eylem alanıdır! Susmak değil, haykırma zamanıdır. Kriz geliyor, geldi sözleri bitmiştir" dedi. 'Krizle karşı mücadele kürsüleri' oluşturmayı öneren Çelebi "Haftanın

belli günleri ve belli saatlerde İşten atılanlar, işyeri kapananlar, zamlara karşı sözü olanlar buralarda sözlerini söylesinler. İşten atılmalara, işyeri kapanmalarına karşı işyerlerini terk etmeyelim. Yasal, anayasal haklarımıza sahip çıkalım" şeklinde konuştu. Çelebi'den sonra söz alan KESK Genel Başkanı Sami Evren de krize dikkat çekerek "Bizlere yeni bir kriz çıktığından bahsediyorlar. Oysa 12 Eylül Darbesi'nden bu yana uygulanan ekonomi politikaları yüzünden bizler sürekli kriz yaşıyoruz. Bir krizin yaraları sarılmadan, diğerinin içine giriyoruz. Aradan geçen 28 yılda iktidarlar değişse de, ekonomi politikaları hep aynı kaldığı için bizler krizden yakamızı bir türlü kurtaramadık. Bugüne kadarki hükümetlerin tümünün ekonomi programlarının temelinde, 24 Ocak Kararları yatmaktadır. İktidarda yer alan AKP Hükümeti de aynı zihniyetin ürünü ve sürdürücüsüdür. Bu çarpık zihniyetin en belirgin özelliği 'halk düşmanlığı'dır" şeklinde konuştu.

Mitinge, provokasyonlarla gölge düşürülmek de istendi. Polis, alana girmeye çalışan katılımcılara orantısız şiddet uygulayarak saldırdı. Polis tarafından yoğun olarak gaz bombası, hatta plastik mermi kullanıldı. Polis saldırısına kitlenin kararlı şekilde yanıt vermesi üzerine polis geri çekilmek zorunda kaldı. Yaşanan çatışmalarda katılımcılardan yaralananlar oldu, bir kişinin bacağı da polisin ateşlediği plastik mermi ile kırıldı. Soğukkanlılıkla provokasyona gelinmemesi ile miting provoke edilemedi. Egemenlerin medyası ise bildik görüntüleri öne çıkararak mitingün amaç ve taleplerini gölgelemeye çalışsa da işçi ve emekçiler güçlü bir biçimde taleplerini haykurdular. Uluslararası haber ajansı Reuters ise mitingi, "Krizle karşı dünya çapında gerçekleştirilen ilk büyük eylem" olarak verdi

Yitirdiklerimiz...**Fazıl Hüsnü Dağlarca'yı yitirdik***“Sanat eseri hem bir saat gibi içinde bulunduğumuz zamanı, hem de bir pusula gibi gidilmesi gereken yönü işaret etmelidir”**Fazıl Hüsnü Dağlarca*

Türk şiirinin büyük şairi, işçi sınıfının ve DİSK'in aydın dostu Fazıl Hüsnü Dağlarca, 94 yaşında, tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi. 15 Ekim'de hayata gözlerini yuman Dağlarca, ülkemiz işçi ve emekçilerinin acı bir kaybı olarak tarihimizde yerini aldı.

1914'te İstanbul'da doğan Dağlarca ilk ve orta öğreniminin ardından Kuleli Askeri Lisesi'ne giderek 1933 yılında buradan mezun oldu. Aynı yıl, “Yavaşlayan Ömür” adlı şiiriyle adını duyurmaya başladı. 1935'te piyade subayı göreviyle Doğu ve Orta Anadolu'nun, Trakya'nın pek çok yerini dolaştı. 15 yıl orduda kaldıktan sonra ön yüzbaşı rütbesi ile 1950 yılında askerlikten ayrıldı. 1952-60 yılları arasında Çalışma Bakanlığı'nda iş müfettişi olarak çalıştı. Buradan ayrıldıktan sonra İstanbul'da Kitap adlı kitapevini

açarak yayıncılığa başladı. Türkçe isminde aylık bir dergi de çıkaran Dağlarca 1967'te ABD'deki Milletlerarası Şiir Forumu tarafından “En İyi Türk Şairi” seçildi.

Toplumculuğunu insana ve insan hayatına duyduğu derin saygıya dayandıran Dağlarca, hiçbir edebi akımdan etkilenmeyerek kendi ekolünü oluşturur. Çok üretken bir şair olan Dağlarca, 60'tan fazla kitap yayınlamıştır.

İşçi sınıfının dostu Fazıl Hüsnü Dağlarca'yı yitirmenin acısı içerisinde, anısı önünde saygı ile eğiliyoruz.

DİSK'İN SESİ

He heyde hey DİSK'in sesi bu
 He heyde hey hey susmaz kimse.
 He heyde hey ferîştah olsan
 He heyde hey hey korkmaz kimse.
 He heyde hey birer birersek
 He heyde hey hey kalmaz kimse.
 He heyde hey yaşarsa örgüt
 He heyde hey hey çökmez kimse.
 He heyde he iş ekmek eyler
 He heyde hey hey doymaz kimse.
 He heyde hey grev mi yaptık
 He heyde hey hey dönmez kimse
 He heyde hey yazım benimdir
 He heyde hey hey yazmaz kimse.
 He heyde hey güneş yolumdur
 He heyde hey hey durmaz kimse.
 He heyde hey vurdum yok ettin
 He heyde hey hey bitmez kimse

*Fazıl Hüsnü DAĞLARCA***Bahriye Üçok'u saygıyla anıyoruz**

Geriçi odaklar tarafından evine yollanan bombalı paketle 6 Ekim 1990 tarihinde katledilen Bahriye Üçok, katlinin 18. yılında anıldı.

1919 Trabzon doğumlu olan Üçok, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi'nde, Devlet Konservatuarı Opera Bölümü'nde öğrenim sürdürdü. 11 yıl boyunca lise öğretmenliği yapan Üçok, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne, bu fakültenin ilk kadın öğretim üyesi olarak girdi. Burada doktora yaptıktan sonra da “İslam Devletlerinde Kadın Hükümdarlar” başlıklı çalışması ile Doçentlik unvanını aldı.

1971'de siyaset yaşamına CHP ile başlayan Üçok, 12 Eylül Darbesi'nden sonra kurulan Halkçı Partinin kurucu üyesi, 1986'da ise

SHP üyesi oldu.

Kasım 1988'de bir televizyon programında “İslam'da örtünmenin ve oruç tutmanın zorunlu olmadığı”nı açıklaması üzerine kendilerine “İslami Hareket” adını veren bir örgüt tarafından tehdit edilmeye başlandı. 6 Ekim 1990 tarihinde evine kargo ile gönderilen kitap paketi görünümlü bombalı paketi açmaya çalışırken, bombanın patlaması sonucu ağır yaralandı. Hacettepe Tıp Fakültesi Acil Servisi'ne kaldırılan Üçok, burada yaşamını yitirdi.

Fransızca, Arapça ve Farsça bilen Üçok, yaşamı boyunca “İslam'dan Dönerler”, “Yalancı Peygamberler” ve “İslam Devletlerinde Kadın Hükümdarlar” adlı üç kitap yayınladı.

Nail Çakırhan yaşamını yitirdi

yüzünden gözaltına alınsa da Atatürk'ün telefon talimatıyla serbest bırakıldı. Buna rağmen aynı şiir yüzünden İstanbul'da hakkında dava açıldı. Büyük şair Nazım Hikmet'in şiiri çok beğenerek, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencilerinin çıkardığı "Hareket" dergisinde bu şiiri yayınlaması vesilesiyle Nazım Hikmet ile tanıştı. Hakkında açılan davadan da daha sonra beraat etti.

Lise öğreniminden sonra İstanbul Tıp Fakültesi'ne giden Çakırhan, buradaki öğrenimini yarıda bırakıp Hukuk Fakültesi'ne gitti. Ancak burayı da bırakan Çakırhan Edebiyat Fakültesi'ne gitti ve Nazım Hikmet'in yayınladığı "Resimli Ay" dergisinde çalışmaya başladı. 1930 yılında Nazım Hikmet ile ortak "1+1=Bir" adlı ortak şiir kitabını çıkardılar. Bir süre sonra Nazım ile birlikte "komünist teşkilat kurmak" suçundan gözaltına alındılar.

1932-1933 yıllarını cezaevinde geçiren Çakırhan 1934'te Sovyetler Birliğine giderek Moskova Doğu Halkları Üniversitesi'nde iki buçuk yıl sosyalist ekonomi dersleri aldı. Bir Rus kızı ile ilk evliliğini yaptı. Yaklaşmakta olan dünya savaşı tehlikesi nedeniyle SSCB yönetimi tarafından Türkiye'ye geri yollan-

dı. Bu nedenle eşinden de boşanmak zorunda kaldı. Oğlunu ise 42 yıl sonra görebildi.

1938 yılında Türkiye'nin ilk kadın arkeologlarından Halet Çambel ile evlendi.

1946'da Sabiha-Zekeriya Sertel tarafından çıkarılan Görüşler dergisinin sekreterliğini yaptı ancak ilk sayısından sonra kapatılan bu dergi süreci sonrası 1946-1950 dönemini hapiste geçirdi.

1963'te Ankara'da, projesi Turgut Cansever'e ait olan Türk Tarih Kurumu binasının inşaatını gerçekleştirdi. Almanya Büyükelçiliği'ne bağlı Alman Lisesi'nin yapımını üstlendi.

Sağlığının bozulması nedeniyle 1970'te Akyaka'ya yerleşen Çakırhan, burada geleneksel mimari özelliklerini günümüz şartlarıyla buluşturan, çevre ve doğayla bütünleş-tiren bir ev inşaatı gerçekleştirdi. Evin çok beğenilmesi üzerine arkadaşlarından, özel kişilerden ve turizm işletmelerinden benzer evler yapması için teklifler aldı. Bunun sonucunda "Akyaka Evleri" diye bilinen ekolü oluşturdu. Bu çalışmasının sonucunda 1983 yılında, mimarlık eğitimi almamış olmasına rağmen, dünyanın en saygın mimarlık ödülllerinden "Ağa Han Mimarlık Ödülü"nü aldı.

Yaşamı boyunca yüreği işçi sınıfı mücadelesinde atan gazeteci, şair, mimar ve restoratör Nail Çakırhan, 10 Ekim 2008 tarihinde yaşamını yitirdi.

1910 yılında Muğla/Ula'da doğan Çakırhan, ilk ve ortaöğreniminin ardından Konya Lisesi'ne yatılı olarak gitti. Ahmet Hamdi Tanpınar, Saadettin Nüzhet ergun gibi öğretmenlerin öğrencisi oldu.

İlk şiirlerini lise öğrenimi görürken yazdı ve 17 yaşındayken Konya'da "Kervan" dergisini çıkardı. Lise son sınıftayken yazdığı bir şiir

Yılmaz bir işçi sınıfı savaşçısı: RIZA KUAS

"Herkes şunu iyi bilmelidir ki, bu mücadelenin adı bitmeyen kavgadır"

1972'de grevde olan Good-Year işçilerine sendikalarının Genel Başkanı Rıza Kuas böyle sesleniyordu.

Kafkaslardan, Abhazya'dan gelen bir ailenin oğlu olan Rıza Kuas, 1926 Adapazarı doğumlu. İlkokulu İstanbul'da, ortaokulu Niğde'de yatılı olarak okudu. İstanbul'a dönüp bir yıl Tekel'de çalıştı. Askerliğini yaptıktan sonra Gıslaved, ardından Derby Lastik fabrikalarında çalıştı. 1949'da Derby Lastik Fabrikasında işyeri sendika temsilcisi oldu. 1952'de Lastik İşçileri Sendikası Kazlıçeşme Şube Başkanı oldu. 1954'te Lastik İş Genel Başkanı olan Kuas, ölümünden kısa bir süre öncesine kadar bu görevde kaldı.

13 Şubat 1961'de sendikacı arkadaşlarıyla birlikte Türkiye İşçi Partisi'ni (TİP) kurdu. 1965'te TİP Genel Sekreteri oldu ve aynı yıl yapılan genel seçimlerde 14 TİP'li ile beraber milletvekili olarak Meclis'te TİP'i temsil etti. 1969 seçimlerinde tekrar İstanbul Milletvekili olarak Meclis'e TİP'ten mil-

letvekili olarak girdi.1963'te Fargo Lastik Fabrikası'nda işçilerin haklarını almaya kadar diğer işçilerle beraber kendisini 97 gün boyunca bir odaya kilitleyerek sakal grevi yaptı. 27 Mayıs 1960'tan sonraki ilk grevde Trio Lastik Fabrikası'nda yapılan grev nedeniyle tutuklandı.

13 Şubat 1967'de DİSK'in kurucuları arasında yer aldı. 4 Temmuz 1968'de Derby Lastik Fabrikası işçileri için "Üstünü aratma" bildirisini kaleme aldı.

15-16 Haziran olaylarında gözaltına alınanlar için Meclis'te tüm gücüyle çalıştı, Gıslaved ve Derby fabrikalarında eylem yaptırdı.

1971'de hastalandı. Böbrek rahatsızlığına yüzlerce işçinin verici olmak istemesine rağmen uygun böbrek bulunamadı. Kız kardeşi Meliha'nın böbreği nakledildikten sonra 28-30 Mayıs 1980'de yapılan 20. Lastik-İş Kongresinde genel başkanlık görevinden duygulu bir konuşma ile ayrıldı. "Beni unutmayın" dedi. Ve 29 Ekim 1981'de yaşamını

Rıza Kuas sakal grevinde

yitirdi. Son yolculuğuna uğurlanışına kardeşi ve mücadele arkadaşı Niyazi Kuas, tutuklu olduğu Davutpaşa Cezaevi'nden elleri kelepçeli olarak getirilip katıldı.

O'nu unutmayacağız.. Anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

Yitirdiklerimiz...**Behice Boran****“Sosyalist doğulmaz,
sosyalist yaşanır...”**

Türk tarihinin çok önemli olaylarının geçtiği bir dönemde 1 Mayıs 1326 (14 Mayıs 1910)'da Bursa'da dünyaya geldi. Kazan'dan göç edip Bursa'ya yerleşen babası ve annesi Tatar'dı. Annesinin yakınları da İstanbul'a göç etmişti.

Babası Sadık Bey ticaretle uğraşıyordu. Annesi Mahire Hanım ve babası Sadık Bey okur-yazar; eğitime önem veren kişilerdi.

II. Meşrutiyet'in ardından Balkan Savaşları başlayınca Bursa'dan göçler başladı. 1914'te I. Dünya Savaşı ve ardından Kurtuluş Savaşı Bursa'da ticareti zorlaştırdı. Boran'ın ailesi de Temmuz 1920'de İstanbul'a göç etti. Bursa'da başlayan ilkokulu İstanbul Arnavutköy'de Amerikan Kız Koleji'nde devam ettirdi. Bu okulun ilk Türk kız mezunu Halide Edip Adıvar'dı.

Yetiştirdiği dönemin ve aldığı eğitimin etkisiyle öğretmenlik yapmak istedi. Pedagoji dersleri veren İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ne kayıt yaptırdı. 1934'te Manisa Orta Mektebi İngilizce Öğretmenliğine atandı.

Amerikan Kız Koleji'ndeki tarih öğretmeni Amerika'ya dönüşünde Behice Boran'ın adını Michigan Üniversitesi Burs Komitesine vermişti. Ders yılının ikinci yarısında oradan davet alan Behice Boran 1935-1936 yıllarında ABD'de bursla okudu. 1938'de sosyoloji asistanı oldu. Orada Marksizmle tanıştı. Doktora adaylarının izlediği seminer için bir inceleme hazırladı. Karl Marks'ın Kapital'ini, Friedrich Engels'in Ailenin Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni'ni, Lenin'in Materyalizm ve Ampiriyokritisizm'ini okuyarak seminerini hazırladı.

Şubat 1939'da doktorasını alıp Türkiye'ye döndü. 1938'de Atatürk ölmüş, CHP'de İnönü "Milli Şef" (yaşam oyu) ilan edilmişti. II. Dünya Savaşı çıkmak üzereydi. Alman Nazizmi (faşizm) Türkiye'de ırkçılığın yayılmasında etkili oluyordu. Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel ile görüşerek Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'ne sosyoloji doçenti olarak atandı. Pertev Naili Boratav, Niyazi ve Mediha Berkes ile köy çalışmaları yaptı. Manisa köyleriyle ilgili "Bir Köy Üzerine Sosyal Yapı ve Sosyal Değişme Tetkiki" doçentlik tezi oldu.

Toplumsal Yapı Araştırmaları "İki Köy Çeşitlilerinin Mukayeseli Tetkiki" adlı kitabın çalış-

malarını Manisa Köylerinde Fatma Taşkın-göl ile beraber yaptı.

Üniversitede Niyazi Berkes, Mediha Berkes, Pertev Naili Boratav, Adnan Cemgil, Nazife Cemgil, Ruhi Su ve Sabahattin Ali ile tanışan Behice Boran, "Yurt ve Dünya" ile "Adımlar" dergilerinde yazmaya başladı.

İkinci Dünya Savaşı sırasında Alman Faşizmine sempati gösteren iktidar kadroları, savaşın Alman Faşizminin yenilgisi ile bitmesi üzerine Amerikan sermayesinin sempatisini kazanmak için Truman Doktorininin Marshall Planına dahil olmak amacıyla yurt içinde bir komünist tehlikesi ile mücadele görüntüsü vermeye çalıştılar ve bu doğrultuda DTCF öğretim elemanları Behice Boran, Pertev Naili Boratav ve Niyazi Berkes'i üniversiteden uzaklaştırdılar. Boran 1949'da İstanbul'a taşındı. Pertev Naili Boratav, Niyazi Berkwes ve Adnan Cemgil de Boran gibi İstanbul'a yerleştiler.

1950'de Türkiye Barış Cemiyeti'ni kuran Boran, Demokrat Parti'nin Kore'ye asker gönderme kararı üzerinde bunun Anayasa'ya aykırı olduğunu belirten bir bildiriye TBMM başkanlığına tel çekerek ve Cumhuriyet Savcılığına vererek; ardından da yöneticiler eliyle halka dağıtarak kamuoyuna duyurdu. Bunun üzerine, tutuklanıp Ankara'ya götürüldüler. 15 Ay hapis cezası aldılar. Boran devlet memurluğundan ihraç edildi, üniversite öğretim mesleğinden, unvanlarından

mahrum bırakıldı.

13 Şubat 1961'de kurulan TİP'e 1962'de M. Ali Aybar başkan olunca Behice Boran da üye oldu. 1965'te Urfa milletvekili olarak Meclis'e girdi. TİP'in dış politika sözcüsü oldu. 1970'te genel başkan oldu.

12 Mart 1971 askeri darbesinin ardından 26 Mayıs 1971'de tutuklandı. 15 yıl ağır hapis, 5 yıl gözaltı cezası aldı. 1974'te afla tahliye oldu.

1975'te Sosyal-İş Sendikasının Genel Başkanı Özcan Kesgeç'in de aralarında bulunduğu bir grup arkadaşıyla TİP'i tekrar kurdu ve genel başkan oldu.

Ecevit hükümeti 1979'da 1 Mayıs kutlamalarını yasaklamıştı. Behice Boran partili arkadaşlarıyla sokağa çıktı, polis tarafından dipçiklendi ve cezaevine girdi. O bir uzunyol yolcusuydu. Hedefi Taksim'di.

12 Eylül'de tutuklandı. Kalp krizi geçirdi. Doktor yurtdışında tedavi görmesini istedi. Partililerin ısrarı sonucu Sofya'ya gitti. Oradan Brüksel'e geçti. TİP ve TKP'yi birleştirmek için uğraştı. 7 Ekim 1987'de Brüksel'de yapılan basın toplantısında bu birleşmenin Türkiye Birleşik Komünist Partisi'nde (TBKP) gerçekleştiğini ilan etti. Üç gün sonra 10 Ekim 1987'de yaşama gözlerini yumdu. Sosyalist yaşadı. Saygıyla anıyoruz.

KİTAP TANITIMI

Bütün kötülüklerin kaynağı, emeğin sömürülmesidir.

Küresel kriz dünya gündemine yerleştiğinden beri unutulmaya, unutturulmaya çalışılan bir ekonomi-politik eleştirmeni, bilim adamı ve kitabı da gündemden çıkmaz oldu. Karl Marx ve başyapıtı **Das Kapital**. Eskiden evinde bu kitabı bulunduranlar, soluğu savcılarının karşısında alırken, günümüzde sermayenin önemli finans kuruluşları olan bankalar tarafından bile yeni basımlarının yapılmaya başlandığını, satışının hızla arttığını yazılı basından öğreniyoruz. Das Kapital'in satışı hızla

artıyor. Üniversitelerde, sendikalarda, ekonomik kriz Das Kapital'e dayanarak açıklanıyor. Das Kapital'i okuma, öğrenme çalışmaları, paneller, sempozyumlar yapılıyor.

Das Kapital, oldukça hacimli (3 cilt, 2000 sayfa) bilimsel bir yayı. Bir roman, öykü kitabı değil. Özümsemek için çok çaba sarf etmek gerekiyor. Yayımlandığı bir çok ülkede olduğu gibi bizde de uzun zaman birinci cildi yayımlandı. Daha sonra iki ve üçüncü ciltleri de yayımlandı.

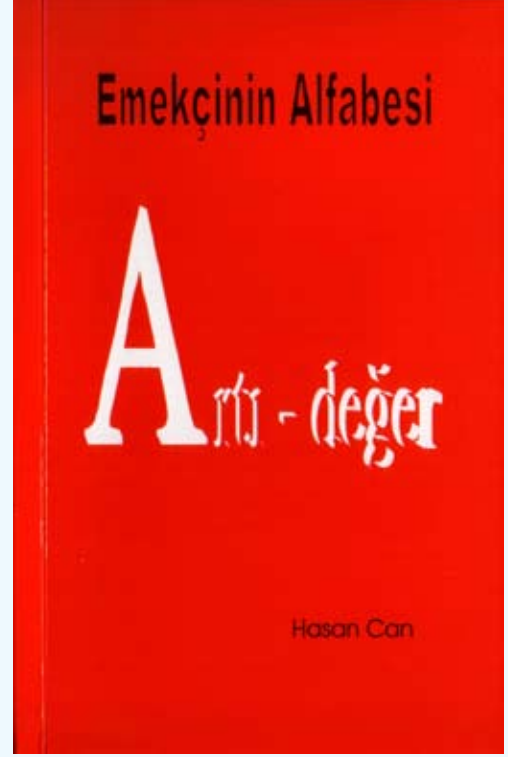
Das Kapital'i okumaya özendirmek, okumasını bir ön okuma ile kolaylaştırmak için çeşitli yayınlar yapılmış, bunlardan en kolay okunabilecek olanı **Laz Kapital**. Yılmaz Okumus'un hazırladığı bu kitabı daha önceki sayılarımızda tanıtımiştık. Karadenizlilerin hoşgörülü espri anlayışı ile güncel konular içinde Das Kapital işlenmeye çalışılmış.

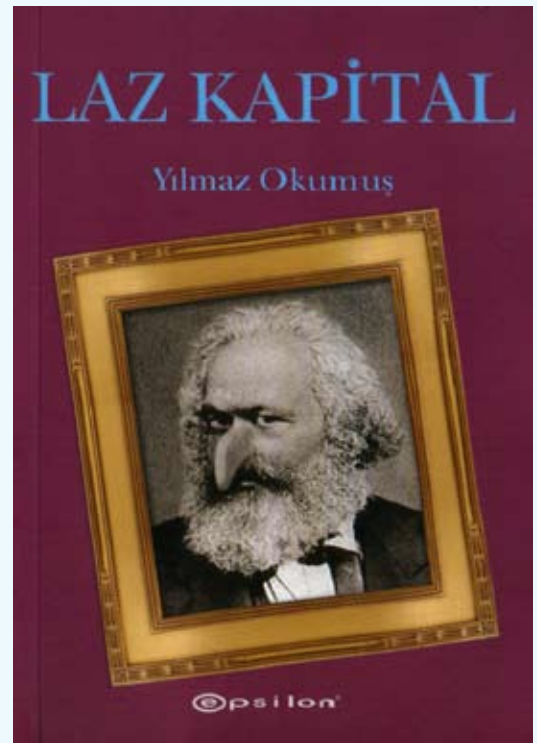
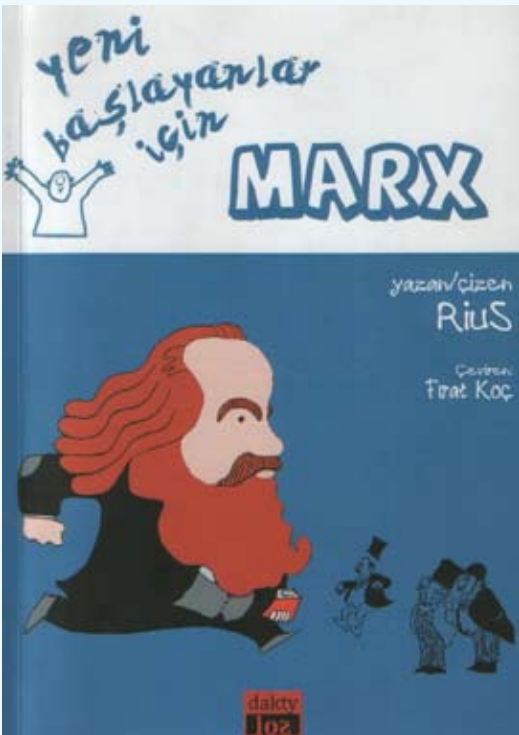
Bundan daha kapsamlı, çizgilerle anlatılmış bir kitap da "**Yeni Başlayanlar İçin Marx**" isimli, Rius'un yazıp çizdiği, İspanyolca aslından Fırat Koç'un dilimize çevirdiği yapıt, Daktylos Yayınevi tarafından yayımlandı. Yapıt, Das Kapital'in dışında, adeta bir düşünce tarihi. Kolay anlaşılır, sürükleyici bir eser.

Das Kapital'in okutulmasında önerilen bir diğer yöntem de özetlenerek okutulması. Ülkemizde bu yöntemle hazırlanmış bir çok kitapçığın olduğu biliniyor. Elimizde bulunan örneği Das Kapital'in birinci cildinin tamamını kapitalden alınan cümlelerden, paragraflardan oluşan "**Emekçinin Alfabetesi / Artı-Değer**" kitapçığı. Hasan Can'ın özetlediği kitapçık, A4 formatında 30 sayfa, cep kitapçığı olarak ise 90 sayfa. Para ile satılmayan kitap, elden dağıtılıyor.

"Laz Kapital"den başlayıp "Yeni Başlayanlar İçin Marx" ve "Artı-Değer" kitapçığını okuyabilirsiniz, Das Kapital'in kendisini okumaktan büyük tat alabilirsiniz. Ve eğer üç ciltlik bu dev eseri de okuyabilirsiniz, nasıl bir dünyada yaşadığımızı ve sizi nelerin beklediğini çok iyi anlarsınız. Çekmekte olduğumuz ekonomik, sosyal, politik sıkıntıların kaynağının ne olduğunu, bunlarla nasıl baş edebileceğimizi, yollarını en açık şekilde bu yapıtın ortaya koyduğunu artık herkes kabul ediyor.

TİS GÖRÜŞMELERİ

Mersin Tabip Odası

Mersin Tabip Odası ile sendikamız arasında bağitlanacak olan Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerine 21 Kasım 2008 tarihinde başlandı. 30'dan fazla maddede anlaşmanın sağlandığı görüşmelere sendikamız Ankara Şube Başkanı Tahsin Osan ve İşyeri Sendika Temsilcisi Serap Çetinalp katıldılar.

ASMMMO'da görüşmeler sürüyor

Ankara Serbest Muhasebeciler Mali Müşavirler Odası ile sendikamız arasında bağitlanacak Toplu İş Sözleşmesi için 13 Kasım'da görüşmelere başlandı. 30'dan fazla maddede anlaşmanın sağlandığı görüşmelere sendikamızı temsilen Ankara Şube Başkanı Tahsin Osan, Şube Sekreteri Nesimi Turgut, İşyeri Sendika Temsilcimiz İbrahim Yıldırım ve üyelerimizden Tülay Ergüneş katıldı. Görüşmelere 20 Aralık tarihinde devam edilecek.

Harita Kadastro Mühendisleri Odası

Harita Kadastro Mühendisleri Odası ile Sendikamız arasında bağitlanacak olan Toplu İş Sözleşmesi görüşmeleri 26 Kasım 2008 tarihinde başladı. Görüşmeler kapsamında gerçekleştirilen otumlarda 45'ten fazla maddede anlaşma sağlandı. Görüşmelere sendikamızı temsilen Ankara Şube Başkanı Tahsin Osan, Şube Sekreteri Nesimi Turgut ve İşyeri Sendika Temsilcisi Şeyda Işık katıldılar.

PAYLAŞTIKLARIMIZ

- ◆ Metro Ankara Mağazası çalışanlarından Pınar Nurişik ve Ömer Baccaksız evleniyor. Genç çifte ömür boyu mutluluklar diliyoruz.
- ◆ Metro Ankara Mağazası çalışanlarından Kahraman Koçyiğit evlendi. Genç çifti kutluyor, mutlu bir yaşam diliyoruz.
- ◆ Metro Ankara Mağazası çalışanlarından Filiz Erdoğan evlendi. Ömür boyu mutluluklar diliyoruz.
- ◆ Metro Ankara Mağazası çalışanlarından Arif Çelik'in Muhammed Mustafa isminde bir oğlu oldu. Minik Muhammed'e hoşgeldin diyor, mutlu bir hayat geçirmesini diliyoruz.
- ◆ Metro Ankara Mağazası çalışanlarından Yasemin Er'in anneanesi vefat etti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Ankara Mağazası çalışanlarından Nurettin Erciyes'in babası Sami Erciyes, 6 Ekim 2008 tarihinde vefat etti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Antalya Mağazası çalışanlarından Aysun Acar evlendi. Ömür boyu mutlu bir yaşam diliyoruz.
- ◆ Metro Büyükçekmece Mağazası Baştemcimiz Cenk Erden'in Mert Efe isimli bir oğlu oldu. Minik Mert'e dünyaya hoşgeldin diyor, ömür boyu mutluluklar diliyoruz.
- ◆ Metro Güneşli Mağazası çalışanlarından Ali Burgucu 9 Kasım 2008'de babasını kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Güneşli Mağazası çalışanlarından Cemile Şentürk nişanlandı. Mutluluklar diliyoruz.
- ◆ Metro Güneşli Mağazası çalışanlarından Melek Vatanserver, trafik kazası sonucu kayıncıvalidesini kaybetti. Başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Güneşli Mağazası çalışanlarından Meryem Kocabay ameliyat oldu. Acil şifalar diliyoruz.
- ◆ Metro Güneşli Mağazası HTT çalışanlarından Nail Aldemir'in kızı evlendi. Genç çifte ömür boyu mutluluklar diliyoruz.
- ◆ Metro Güneşli Mağazası çalışanlarından Zeynep Urhan ameliyat oldu. Acil şifalar diliyoruz.
- ◆ İzmir Tabip Odası çalışanlarından ve İzmir Şube Disiplin Kurulu üyemiz Arzu Ergünel'in 13 Aralık 2008 tarihinde bir kızı oldu. Minik bebeğe hoş geldin diyor, mutlu bir yaşam diliyoruz.
- ◆ Metro Bodrum çalışanı Şeref Gezer 11 Aralık'ta erkek kardeşini kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ İzmir Şube Yönetim Kurulu Üyemiz Mesut Biçer'in kızı Merve, 5 Aralık'ta apandist ameliyatı oldu. Acil şifalar diliyoruz.
- ◆ Genel İş Sendikası İşyeri temsilcimiz Nimet Menekşe Karakoyun'un kızı oldu. Minik bebeğe hoşgeldin der mutlu bir yaşam dileriz.

Bu bölümde yer almasını istediğiniz her türlü haberlerinizi, işyeri sendika temsilcilerimize, şubelerimize ve gazetemiz künyesinde yer alan e-posta adresi ile faks numarasına gönderebilirsiniz.

SAHİBİ
SOSYAL-İŞ
Sendikası
adına
Genel Başkan
Ali CANCI

**Genel Yayın
Yönetmeni,
Sorumlu Yazı
İşleri Müdürü**
**Hüseyin
ÖZCAN**
Gen. Sekr.

TASARIM
Sosyal-İş Basın
Yayın Dairesi

Yerel Süreli Yayın
Yayın No:4337
Baskı Tarihi
29 Aralık 2008

YÖNETİM YERİ
SOSYAL-İŞ SENDİKASI
GENEL MERKEZİ
Mithatpaşa Cad. No: 56/10
Kızılay / Ankara
Tel: 0.312.430 17 73 (pbx)
Faks: 0.312.432 39 63
web: www.sosyal-is.org.tr
e-posta: sosyal-is@sosyal-is.org.tr

SOSYAL-İŞ SENDİKASI ŞUBELERİ

ANKARA : Mithatpaşa Cad. 54/4 Kızılay
e-posta: ankarasube@sosyal-is.org.tr

Tel : 0.312.430 07 04
Faks : 0.312.430 16 14

İSTANBUL : Guraba Hüseyin Ağa Mh. Mehmet Lütfi Sk.
Karadeniz Apt. No:4/11 Aksaray
e-posta: istanbulsube@sosyal-is.org.tr

Tel : 0.212.523 24 89
Faks : 0.212.534 30 88

ANTALYA : İsmetpaşa Cad. 453. Sokak. H. Atmaca Apt. No:15

Tel-Faks : 0.242.241 51 46

İZMİR : Mahmut Esat Bozkurt Cd. 1442 Sk. No:2 D:5 Alsancak
e-posta: izmirsube@sosyal-is.org.tr

Tel-Faks : 0.232.465 07 09